

AZONNALI

oktatási intézkedések egy kormányváltást követően a 100 pont szellemében

Civil Közoktatási Platform

2026. február 21.

A CKP 100 pontos oktatáspolitikai javaslatcsomagja mellett fontosnak láttuk, hogy a megfogalmazzuk azokat az intézkedéseket, amelyek a kormányalakítás utáni hónapokban már megvalósíthatóak.

Egy új oktatáspolitikai program kialakítása során egy háromlépcsős logika érvényesítését javasoljuk:

- (1) Politikai bizalomerősítést és kármentést szolgáló, illetve a kormányzás működtetését biztosító azonnali intézkedések a ciklus első hónapjaiban
- (2) Rövid előkészítési folyamat után meghatározható szabályozási döntések meghozatala a választásokat követő másfél éven belül. (E csoportba tartozik a 100 pont legnagyobb része.)
- (3) Egy hosszú távú, az oktatás és képzés mind a négy területére kiterjedő oktatásfejlesztési stratégia megalkotása gondos szakértői tervezés és minden érdekelt szereplővel folytatott intenzív konzultáció, illetve a velük kötött megállapodás révén, egy oktatásfejlesztési törvény elfogadása, a törvényben szereplő stratégia alapján az összes jogszabály újraalkotása vagy módosítása a ciklus második évének végére.

Jelen javaslat az első szakasz intézkedéseit veszi sorra, a 100 pont és a jogszabályok áttekintése alapján.

Alapfeltételek:

- Az oktatás egységes ágazati irányításának megvalósítása a négy alágazat - közoktatás, szakképzés, felsőoktatás és felnőttképzés - megfelelő súlyának és önállóságának biztosításával és az érintett társmisztériumokkal való egyeztetés intézményesítésével: Önálló Oktatási Minisztérium vagy az oktatás mellett rokonágazatokat (kultúra, tudomány, ifjúság, sport...) is képviselő minisztérium létrehozása a négy alágazatért felelős egyenrangú (helyettes) államtitkárságokkal, és a fejlesztésért, valamint a társadalmi kapcsolatokért felelős szervezeti egységekkel
- Költségvetési forrás biztosítása
- Az országos oktatáspolitikai egyeztetési és konzultációs mechanizmus ideiglenes rendszerének létrehozása és működtetése, az érdemi tripartit érdekegyeztetés működtetése
- A döntéselőkészítésben kulcsszerepet játszó, tudástermelő háttérintézmények: oktatáskutatás és -fejlesztés, stratégiai tervezés, szakmai támogatás intézményrendszere kialakításának megkezdése
- Döntés a felnőttképzésre is építő foglalkoztatáspolitikai önálló intézményrendszerének a visszaállításáról
- Az intézkedések érdemi megalapozása vitákkal, felmérésekkel és hatásvizsgálatokkal; hatásuk nyomon követését, a visszacsatolást és a problémamegoldó beavatkozásokat, az intézmények és a pedagógusok segítségét, a változtatások alkalmazására képessé tételét szolgáló mechanizmus megalapozása;
- Egy olyan mechanizmus elindítása, amelyben a hibás szabályozást, helytelen jogalkalmazást bárki jelezheti, és megoldott a jelzések értékelése és figyelembe vétele

Bizalomerősítést és kármentést szolgáló intézkedések

Az oktatáspolitikát formálását szolgáló intézkedések (beleértve a társadalmasítást)

- Korruptióellenes intézkedések és vizsgálatok
- Jogszabályok áttekintése után a szükséges korrekciók elvégzése a káros intézkedések visszavonása érdekében, az egyeztetésük során beérkezett, figyelembe nem vett kritikák (lásd a kormány.hu oldal dokumentumtárában) felhasználásával (Javaslatcsomagunk végén ilyen korrekciókra hozunk példákat.)
- Utasítások, hivatali előírások helyett rendeleti szabályozás visszaállítása; jogszabályban biztosított jogorvoslati lehetőség és szankciók a be nem tartásra
- A társadalmi - szakmai egyeztetések rendszere újrászervezésének elindítása az érintettek részvételének biztosítása jegyében
- A jogszabályok társadalmi egyeztetésének érdemi működtetése a vitát lehetővé tevő határidőkkel, a beérkezett észrevételek átgondolásával, szükség szerint további egyeztetésekkel; a közvetett egyeztetésekhez a bevonandó szervezetek listájának létrehozása
- Pályázatokkal még nem lefedett uniós fejlesztési programok végrehajtásának felfüggesztése, programok felülvizsgálata

Oktatásirányítás, intézményfenntartás (köznevelés és szakképzés)

- A jelenlegi köznevelési és szakképzési fenntartók és irányítók (KK, NSZFH, tankerületek, centrumok, egyetemek) szerepének felülvizsgálata, hatáskörük ideiglenes szabályozása a centralizált fenntartói szerkezet megszüntetéséig elkerülhetetlenül szükséges átmenet idejére
- Szakmai, ill. etikai okokból szükséges vezetőváltások az irányítás, ill. végrehajtás felső szintjein (pl. OH, KK), illetve különösen indokolt esetekben a középső szinteken (tankerületek, centrumok). Az iskolaigazgatók esetében valamiféle „bizalmi szavazás” alapján az etikátlan kinevezések felülbírálata, ideiglenes vezető kinevezése és új pályázat kiírása
- Szakképzési centrumokban a kancellári rendszer megszüntetése, a módosított hatásköri szabályok szerinti főigazgatói és gazdasági vezetői állásokra pályázatok kiírása
- Az igazgatói, intézményvezetői pályáztatás átláthatóvá és demokratikussá tétele, a kinevező indoklási kötelezettsége; kinevezéshez legyen kötelező kikérni a nevelőtestületek, önkormányzatok, szülői közösségek, közép fokú iskola esetén a diákok véleményét

- Az iskolák számára önálló költségvetés biztosítása, az igazgatók (intézményvezetők) számára döntési jogkörök visszaadása, intézményi takarítás és karbantartás kiszervezésének felülvizsgálata
- A túlmunka megfizetése, méltányos óradíjjal
- Egyházi intézményátvétellel kapcsolatos 2009-es szabályok helyreállítása; feladatellátás felülvizsgálata, ahol csak egyházi intézmény működik
- Az oktatási nyilvántartás (eKréta) szabályozásának adatvédelmi, valamint célszerűségi és hatékonysági szempontú áttekintése; az állam ellenőrző szerepének megerősítése a magán adatkezelők felett
- A második szakasz előkészítését szolgáló intézkedések meghatározása, kutatások indítása, egyeztetések, kommunikáció elindítása az oktatással foglalkozó civil és érdekvédelmi szervezetek és szakértők bevonásával

Esélyegyenlőség, deszegregáció, tankötelezettség

- Tankötelezettség azonnali felemelése 18 éves korig oly módon, hogy a felmenő rendszer végigfutásáig a tanuló tankötelezettsége legalább egy részszakképesítés megszerzésével megszűnhet, de az állami kötelezettségek megmaradnak
- Az oktatáshoz kapcsolódó szociális támogatások kiterjesztése a technikumok és szakképző iskolák mellett a gimnáziumra, a szakiskolára, a szakképzésben az előkészítő évfolyamokra, a műhelyiskolára és a Dobbantóra
- Kollégiumok finanszírozási keretének emelése
- Az egyházi intézményekre vonatkozó szabályozás áttekintése, a szegregációra alkalmat adó jogszabályi rendelkezések eltörlése

Tartalomszabályozás

- Kerettantervek kötelezőségének megszüntetése;
- A tantárgyakra vonatkozó óraszámok iskolai megállapításának szabaddá tétele az át nem léphető teljes heti óraszám-maximumok rögzítésével; az intézményi tanulásszervezési szabályok (pl. tanórák hossza, csoportok összetétele) erőteljes deregulációja
- A szabad tankönyvválasztás megvalósítása érdekében a jegyzékre kerülés tantárgyanként maximált számának eltörlése, a tankönyv-engedélyezés rendszerének újraindítása; a pótrendeléshez a korábban engedélyezett tankönyvek felvétele a KELLO tankönyvrendelési felületére

Oktatásszervezés

- Mindennapos testnevelés-tanóra kötelezettségének megszüntetése, sport- és mozgást biztosító egyéb foglalkozásokkal való helyettesíthetősége, a sportkörök tartásának beszámítása a tanári óraszámba
- Iskolai és óvodai osztály- és csoportlétszámok és a felső határtól való eltérés szabályainak felülvizsgálata
- Kompetenciamérések számának csökkentése, a mérés érdemjeggyel való értékelésének megtiltása; kompetenciamérések intézményi kérdőíve 2013 előtti állapotának visszaállítása, hozzáférés biztosítása elemzések végzésére

Sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási problémával küzdő tanulók

- EGYMI-k törvényi előírásoknak megfelelő működésének átfogó ellenőrzése; a többségi óvodák, iskolák számára nyújtható EGYMI szolgáltatások körének bővítése a 2013 előtti szintre
- A szakértői bizottságok pénzügyi feltételeinek, szakember-ellátottságának javítása
- A szakértői bizottsági határozatokban a vizsgált SNI, BTMN minősítésű gyermekek, tanulók fejlesztésére kötelezően fordítandó óraszámok rögzítése és megvalósulásuk ellenőrzése; az ehhez szükséges számú fejlesztő pedagógus alkalmazásának előírása és finanszírozása, beleértve megfelelő képzettségű pedagógusok által tartott fejlesztő foglalkozások tanórázába való beszámítását a az ilyen végzettséggel is rendelkező pedagógusok esetén
- A fejlesztő pedagógus szakirányú továbbképzés kötelező továbbképzésként való elfogadása és állami finanszírozása
- Szakképzésben a pályaalkalmassági vizsgálat eredményével szemben felülvizsgálati lehetőség biztosítása; felmentési lehetőségek az ágazati alapozás és a szakmai képzés során

Közoktatásban dolgozók (szakképzést is beleértve)

- NOKS és technikai dolgozók béremelése; pedagógusok és egyéb oktatásban dolgozók bére értékállóságának biztosítása
- NOKS besorolású kinevezések felülbírálnak, a szükséges végzettségekkel rendelkező és pedagógus munkát (is) végző kollégák pedagógus munkakörbe való át/visszasorolása
- Nemzeti Pedagógus Kar kötelező tagságának, köztestületi jogosítványainak, költségvetési támogatásának megszüntetése
- Szakszervezetek korábbi kifogásolási és véleményezési jogosítványainak és a sztrájk alatti elégséges szolgáltatás szabályainak helyreállítása
- A teljesítmény-ellenőrzési és tanfelügyeleti rendszer felfüggesztése
- Koncepció kidolgozása a pszichológusok, fejlesztést folytató pedagógusok és a nevelést-oktatást közvetlenül segítők létszámának, feladatkörének a szükségletekhez igazítására; a gyermek- és ifjúságvédelmi felelős munkakör visszaállítása

- A pedagógus-továbbképzés sokszereplős rendszerének és nagyobb rugalmasságának visszaállítása, a Nemzeti Közzolgálati Egyetem és az Oktatási Hivatal, szakképzésben az IKK ZRt. monopóliumainak megszüntetése; szakmai rendezvények és tapasztalatszerzés továbbképzésként való figyelembevételének lehetősége; a továbbképzésre a munkavégzésbe beszámítható idő biztosítása, finanszírozása
- Pedagógusok 2011 előtti kötelező tanítási óraszámának visszaállítása és a túlmunka kifizetése
- Szakképzésben a megtartandó tanóraszám nagymértékű átcsoportosítását lehetővé tevő munkaidőkeret megszüntetése
- Szakképzésben az oktatók pedagógus elnevezésének visszaállítása
- Polgári engedetlenség miatt elbocsátott tanárok rehabilitálása és kárpótlása

Koragyermekkorai nevelés

- Iskolaérettség megállapítása régi rendszerének visszaállítása (a szülő és az óvodapedagógus kezdeményezheti, vita esetén a szakszolgálat dönt); SNI-s gyermekek hétéves kor után további 1 évig óvodában maradási lehetőségének visszaállítása
- A kötelező óvodáztatás alapelvének megőrzése mellett a belépés szabályainak, valamint az óvodába járás rugalmas kezelésének biztosítása; alternatív megoldások (pl. bölcsődében maradás, Biztos Kezdet gyerekház) engedélyezése
- Források a bölcsődei ellátás volumenének növelésére
- Óvodában szakképzett óvodapedagógus foglalkoztatásának újbóli előírása a délutáni időszakra is; óvodai nevelő középfokú végzettségűek óvodapedagógusként való foglalkoztathatóságának tiltása
- Az SNI, BTMN gyermekek nevelő óvodai csoportokban gyógypedagógiai asszisztens vagy pedagógiai asszisztens biztosítása

Szakképzés

- Teljes értékű érettségi lehetőségének visszaállítása a 12. év végén a technikumokban
- Érettségi szünet biztosítása a 12. évfolyamon
- Nappali érettségiszerzés újbóli lehetősége a szakmai vizsga után

Felsőoktatás

- A felsőoktatási és a KEKVA-törvény módosítása, különös tekintettel a kuratóriumok működése átláthatóságának és elszámoltathatóságuknak biztosítására, a "magánfenntartók" és a szenátusok közötti hatáskörmegosztásra és az Erasmus és Horizont programokba való újbóli bekapcsolódás követelményeire
- A felvételi pontszámítás intézményi pontjaiban a rugalmasságot akadályozó „Egyéb” pontszerzési lehetőség megszüntetése (a jogszabályi felkészülési idő biztosításával)

- Át kell tekinteni a felvételi keret intézményenkénti és képzési területenkénti meghatározásának módját. Szakmai és demokratikus egyeztetésekre alapozva olyan módszert kell kidolgozni, ami mentes a szubjektív és önkényes szempontoktól.

Felnőttkori tanulás

- Forrás biztosítása a fogyatékossgal élők és a megváltozott munkaképességűek, valamint a hátrányos helyzetű csoportok alapkészségeinek fejlesztését szolgáló képzésekre és programfejlesztésekre; a képzésekre való utazási költség, illetve a digitális képzésekben való részvételt lehetővé tevő eszközök, internethasználat biztosítása
- A felnőttkori tanulás célrendszerének rögzítése, a kettős - gazdasági és egyéni/társadalmi – cél egyértelművé tétele; az alacsony képzettségűeknek az alapkészségekhez, illetve a digitális, valamint a munkába álláshoz elengedhetetlen kompetenciákhoz jutáshoz és a támogató szolgáltatásokhoz való jogának deklarálása
- A Nemzeti Művelődési Intézet és a hozzárendelt képzés- és támogatásfelügyelet visszavétele állami kézbe

Jogszabályokban szereplő, érdeksérelem nélkül visszavonható módosítások, intézkedések

- Szakszervezet ágazati egyeztetésen való részvételének reprezentativitáshoz kötése
- Szakszervezeti tagdíj munkáltató általi levonása lehetőségének megszüntetése
- Katonák iskolai átvezényelhetősége
- Adomány elfogadásának engedélyeztetési kötelezettsége
- Civil szervezetek és szakemberek eltiltása az iskolai szexuális felvilágosítástól; a mentális és fizikai jólléttel, a drogokkal és az internethasználattal kapcsolatos civil felvilágosító tevékenység korlátozása
- Tanácsadó kijelölése rosszul teljesítő iskolákhoz, a rájuk vonatkozó kompetenciakövetelmények nélkül
- Tanodák számára középiskolások kötelező fogadásának előírása
- A tanulók vallásának rögzítési lehetősége a Krétában
- Hátrányos helyzetűek alacsony létszáma miatti megvonás szakszerűtlen szabályozása
- Pedagógusok mobilhasználatának szabályozása
- Honvédelmi alapismeretek pedagógiai végzettség nélküli tanításának lehetősége
- Tankönyvkeret maradványa könyvtári felhasználási lehetőségének megszüntetése
- Óvodában 45 perces iskola-előkészítő foglalkozás előírása
- Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjában a keresztény kultúrán alapuló értékrend preferálása
- Alaptörvényben a gyermekek jogainak minden más jog elé helyezése
- Tanítási év nyári meghosszabbítása

CKPINFO.HU